

громадян. Наприклад, такі терміни, як *байрактар*, *бавовна* (вибухи в тилу ворога), *пiксель* набули широкого поширення і стали частиною сучасного українського лексикону.

Отже, з огляду на матеріал дослідження можна зробити висновок, що формування військового сленгу в сучасному воєнному дискурсі відображає поточні реалії у сфері безпеки та оборони, розуміння якого є важливим для всіх учасників воєнного процесу. Це дає змогу забезпечити ефективну комунікацію та реалізацію військових завдань з максимальною точністю та координацією.

Саме ж формування військового сленгу відіграє ключову роль у сприйнятті військових понять та стратегій, в процесі комунікації, а також залежить від багатьох чинників. Військовий сленг є не лише засобом ефективного спілкування між військовими, а й важливим інструментом для розуміння воєнного контексту для цивільного населення. Цей процес відображає сучасні тенденції в розвитку військової технології, тактики та стратегії, а також впливає на сприйняття громадськістю військових подій і конфліктів.

Список літератури

1. Андріянова О. Я. Мовленнєва культура військовослужбовців на сучасному етапі. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки. 2019. Вип. 3. С. 98–107.
2. Лукіянчук Ю. Способи класифікації військових термінів. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Філологічна”. 2017. Вип. 66. С. 65–67.
3. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ : Критика, 2005. 464 с.

Богдана Драгуняк,
КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж
імені Маркіяна Шашкевича»;
Науковий керівник: спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист Дичик Людмила

АВТОМАТИЗОВАНІ ТЕКСТИ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЛІНГВІСТИКИ В УМОВАХ ІІІ

Постановка проблеми дослідження. Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту (ІІІ) докорінно змінює способи створення, аналізу та обробки текстів. Якщо раніше написання тексту було виключно людською діяльністю, то сьогодні алгоритми генерації природної мови, як-от: GPT-4, BERT, T5 та Claude -

здатні складати тексти, що за структурою, лексичним наповненням та стилістикою нагадують людські.

Автоматизація створення текстів ставить перед лінгвістами низку викликів. Наскільки точними, когерентними й логічно побудованими є автоматизовані тексти? Чи можна відрізнити текст, створений ШІ, від тексту, який написаний людиною? Які особливості характерні для автоматизованих текстів? Чи можна вважати їх рівноцінними людським текстам?

Відповіді на ці питання мають важливе значення для сфери лінгвістики, зокрема для аналізу стилю та граматики текстів, а також для оцінки їхньої правдивості та впливу на суспільство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із проблеми. Розвиток мовних моделей та їхній вплив на текстотворення привертає дедалі більше уваги дослідників. Варто відзначити роботу колективу авторів: Яо Доу, Максвелл Форбс, Рік Консел-Кедзьорські, Ноя А. Сміт та Єджін Чой. У своїй статті «Is GPT-3 Text Indistinguishable from Human Text? Scarecrow: A Framework for Scrutinizing Machine Text» вони пропонують нову методологію під назвою «Scarecrow» для детального аналізу текстів, згенерованих моделлю GPT-3 [1].

Ця методологія включає десять категорій помилок, які дозволяють глибоко оцінювати якість машинного тексту. Дослідження виявило, що хоча більші моделі демонструють покращення в деяких аспектах, вони все ще мають труднощі з математичними завданнями та іншими складними концепціями. Ці висновки доводять необхідність подальшого вдосконалення мовних моделей та розробки надійних методів оцінки їхньої продуктивності.

Згідно з дослідженнями, нейромережі демонструють значний прогрес у здатності до генерації текстів, що відповідають різним стилістичним та жанровим особливостям. Водночас науковці зазначають, що моделі мають обмеження: вони можуть створювати тексти, що містять неточності, відтворювати стереотипи та використовувати мовні шаблони, що не завжди є доречними.

Дослідження у сфері стилеметрії та текстового аналізу доводять, що автоматизовані тексти мають певні характерні особливості. Наприклад, моделі часто використовують більш уніфіковану синтаксичну структуру, повторюють шаблонні конструкції та демонструють певні труднощі у створенні глибоких семантичних зв'язків між частинами тексту.

Ці аспекти вимагають подальшого дослідження, адже з поширенням автоматизованих текстів змінюються традиційні підходи до їхнього аналізу, що ставить нові завдання перед сучасною лінгвістикою.

Мета статті – визначити основні виклики, що постають перед лінгвістикою у зв'язку з активним використанням ШІ для створення текстів, запропонувати шляхи адаптації лінгвістичних методів до нових умов.

Завдання дослідження:

1. Визначити характерні особливості автоматизованих текстів.
2. Проаналізувати їхню якість, когерентність та відповідність мовним нормам.
3. Дослідити етичні питання використання автоматизованого текстотворення.
4. Запропонувати підходи до адаптації традиційних лінгвістичних методів для аналізу текстів, створених ШІ.

Виклад основного матеріалу. Автоматизовані тексти мають ряд унікальних особливостей, які відрізняють їх від текстів, написаних людиною. Ці особливості важливо розуміти для розробки нових підходів для їхнього аналізу.

1. Передбачуваність структури та лексичних конструкцій. Лінгвістичні дослідження підтверджують, що автоматизовані тексти мають більший ступінь структурної одноманітності. Наприклад, GPT-моделі часто використовують повторювані граматичні та синтаксичні конструкції, що знижує варіативність тексту. Дослідники відзначають, що ШІ схильний до створення речень середньої довжини з переважанням нейтрального стилю викладу.

2. Відсутність індивідуального авторського стилю. Тексти, створені людиною, часто мають унікальні стилістичні особливості, які відображають характер, освітній рівень та особистість автора. Натомість автоматизовані тексти демонструють усереднений стиль без виразних індивідуальних рис.

3. Використання статистичних мовних моделей. Алгоритми генерації, зокрема GPT-4, працюють за принципом статистичного прогнозування наступного слова в реченні. Це означає, що тексти можуть виглядати логічними на поверхневому рівні, але водночас містити помилки у глибоких смислових зв'язках.

4. Можливість генерації контекстно некоректної або хибної інформації. Дослідження показують, що навіть найбільш сучасні мовні моделі можуть створювати «галюцинації» – логічно побудовані, але фактично неправдиві твердження. Це пояснюється тим, що нейромережі не перевіряють правдивість своїх даних, а лише прогнозують найбільш ймовірний варіант тексту.

Одним із важливих питань при використанні автоматизованих текстів є їхня якість та відповідність мовним стандартам.

Когерентність – це логічна зв'язність тексту. Дослідники зазначають, що автоматизовані тексти часто мають проблеми із забезпеченням глобальної когерентності. Наприклад, абзаци можуть бути граматично правильними, але між ними не завжди є чіткий смисловий перехід.

Нейромережі демонструють досить високий рівень граматичної правильності, однак це залежить від мови тексту. Для мов із розвинуеною морфологією (наприклад, української) можливі труднощі у правильному відмінюванні слів, узгодженні відмінків та чисел тощо.

Фразеологічні вирази та метафори часто не враховуються мовними моделями належним чином, оскільки вони є особливими для кожної культури та не завжди піддаються алгоритмічному прогнозуванню. Унаслідок цього автоматизовані тексти можуть виглядати надто формальними або механічними.

Проблематика використання ШІ у створенні текстів пов'язана і з питаннями академічної доброчесності. Сучасні дослідження стверджують, що автоматизовані тексти дедалі частіше використовуються у сфері освіти, журналістики, маркетингу, однак їхня правова регуляція залишається нерозв'язаною. Автоматизація текстотворення може сприяти поширенню дезінформації. Нейромережі здатні генерувати неправдиві новини, що становить загрозу для інформаційного простору.

Правове регулювання автоматизованого текстотворення поки що знаходиться на початковому етапі. Важливим питанням залишається відповідальність за зміст текстів, створених нейромережами. Наприклад, якщо алгоритм генерує дискримінаційний або неправдивий контент, хто має нести відповідальність – користувач, розробник чи сам алгоритм?

Висновки та перспективи подальших досліджень. Автоматизовані тексти стають невіддільною частиною сучасного інформаційного простору. Вони мають значний потенціал для оптимізації роботи з текстами, але водночас створюють нові виклики. Головні напрями подальших досліджень: розробка методів автоматичного розпізнавання текстів, створених ШІ; аналіз стилістичних і структурних особливостей таких текстів; впровадження етичних стандартів для використання автоматизованих текстів у різних сферах; інтеграція лінгвістичних досліджень із технологіями NLP для вдосконалення мовних моделей.

Отже, у найближчі роки дослідження автоматизованих текстів залишатиметься актуальним напрямом для лінгвістики. Використання штучного інтелекту для аналізу, створення та редагування текстів відкриває нові

перспективи, але потребує розробки нових підходів, які дозволять враховувати мовні та етичні аспекти цього процесу.

Список літератури

1. Cornell University. Is GPT-3 Text Indistinguishable from Human Text? Scarecrow: A Framework for Scrutinizing Machine Text. URL: https://arxiv.org/abs/2107.01294?utm_source=chatgpt.com (Дата звернення 31.03.2025)
2. Cityhost.ua. Триумф та загрози штучного інтелекту – як нейромережі впливають на наше життя і як вони законодавчо регулюються. URL: <https://cityhost.ua/uk/blog/triumf-ta-zagrozi-shtuchnogo-intelektu-yak-neyromerezhi-vplivayut-na-nashe-zhittya-i-yak-ce-zakonodavcho-regulyu-tsya.html> (Дата звернення 30.03.2025)
3. Freelancehunt.com. Як тексти від ШІ впливають на SEO. Користь чи фільтри від Google? URL: <https://freelancehunt.com/blog/iak-tieksti-vid-shi-vplivaiut-na-seo/> (Дата звернення 31.03.2025)
4. Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 липня – 11 серпня 2024 року. Львів –Торунь: Liha-Pres, 2024. 328 с. URL: https://cuesc.org.ua/images/informlist/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20advanced_training_OLA.pdf (Дата звернення 29.03.2025)

Заплітна Олена,

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор
Лановик Мар'яна Богданівна

ЕСЕЇСТИКА МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО ЯК КЛЮЧ ДО РОЗУМІННЯ ЙОГО АВТОРСЬКОГО ОБРАЗУ

Микола Хвильовий – одна з найяскравіших і водночас найбільш суперечливих постатей української літератури доби «Розстріляного відродження». Його художня й публіцистична спадщина формувалася в атмосфері культурної боротьби за самобутність української літератури в контексті радянської уніфікації. Хоча літературна критика тривалий час зосереджувалася передусім на його прозових творах, саме есеїстика Хвильового постає тим простором, де найповніше проявляється його авторський образ як митця, ідеолога та культурного опонента колоніального мислення. Проблема дослідження цього аспекту його творчості є особливо актуальною сьогодні, коли національно-культурна ідентичність знову потребує глибокого переосмислення.